

I. С. Заграй

головний спеціаліст відділу систематизації
законодавства, правової роботи та правової освіти
Управління державної реєстрації нормативно-правових актів,
правової роботи та правової освіти

ПРО ДЕЯКІ ПИТАННЯ НОРМОТВОРЧОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ

Кожен із нас у своєму житті дотримується, виконує, використовує та застосовує чимало правових норм. Відповідні норми права передбачені законодавством, зокрема законами, підзаконними актами та іншими нормативно-правовими актами.

Основний Закон нашої держави наділяє правом створювати такі норми, тобто здійснювати нормотворення, громадян, а також органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Крім Конституції України, питання нормотворення регулюється низкою законодавчих актів, в яких визначені повноваження суб'єктів на здійснення нормотворення, встановлені форми та порядок такого нормотворення.

**ЗАКОНОДАВСТВОМ ПОВНОВАЖЕННЯМИ
ВИЗНАЧАТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИМИ
АКТАМИ ПИТАННЯ МІСЦЕВОГО
ЗНАЧЕННЯ НАДІЛЕНІ ОРГАНИ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.**

При цьому слід зазначити, що дедалі більше правовідносин

у нашому повсякденному житті регулюються саме нормативно-правовими актами органів місцевої влади. Такий стан речей має тенденцію до зростання, зокрема, в контексті реалізації Європейської хартії про місцеве самоврядування.

Наприклад, відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчі органи міських рад мають повноваження на складання проекту місцевого бюджету, встановлення тарифів на побутові, комунальні, транспортні та інші послуги, управління об'єктами житлово-комунального господарства, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення населення енергоносіями, затвердження маршрутів і графіків руху, правил користування міським пасажирським транспортом, на-

дання в установленому порядку дозволу на розміщення реклами, управління закладами освіти та охорони здоров'я, які належать територіальним громадам або передані їм, забезпечення здобуття повної загальної середньої, професійно-технічної освіти у державних і комунальних загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах тощо.

Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території (частина перша статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

**НОРМОТВОРЕННЯ ОРГАНАМИ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ У ВСТАНОВЛЕНИХ
ЗАКОНОДАВСТВОМ ФОРМАХ.**

Так, згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» відповідна рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень (частина перша статті 59), виконавчий комітет ради в межах своїх повноважень приймає рішення (частина шоста статті 59), а міський голова, голова районної у місті, районної, обласної ради в межах своїх повноважень видає розпорядження (частина восьма статті 59).

Окремі питання щодо форми нормотворчості місцевих органів виконавчої влади, зокрема, в областях і районах, містах Києві та Севастополі, тобто місцевих державних адміністрацій, визначені Законом України «Про місцеві державні адміністрації». Зокрема, частиною першою статті 6 цього Закону передбачено, що у межах своїх повноважень голова місцевої державної адміністрації видає розпорядження, а керівники структурних підрозділів місцевої державної адміністрації – накази.

**ВАРТО ЗАЗНАЧИТИ, ЩО ПОДАЛЬША
ЕФЕКТИВНА РЕАЛІЗАЦІЯ АКТИВ ОРГАНІВ
ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ З ПИТАНЬ
МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ ЗНАЧНОЮ МІРОЮ
ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ЯКОСТІ
НОРМОТВОРЕННЯ, ВНУТРІШНЬОЇ
УЗГОДЖЕНОСТІ ВІДПОВІДНИХ
НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТИВ,
СВОЄЧАСНОЇ КОДИФІКАЦІЇ ЇХ ТЕКСТІВ
У РАЗІ ВНЕСЕННЯ ЗМІН.**

**ТАКА РОБОТА Є НАДЗВИЧАЙНО ВАЖЛИВОЮ
З ОГЛЯДУ НА НЕЩОДАВНІ ЗМІНИ У ЗАКОНОДАВСТВІ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ
ОФІЦІЙНОЇ ПУБЛІКАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТИВ,
А САМЕ ПРИЙНЯТТЯ 2.10.2018 Р. ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ
ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНІВ УКРАЇНИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОФІЦІЙНОЇ ПУБЛІКАЦІЇ ЗАКОНІВ УКРАЇНИ
ТА ІНШИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТИВ».**

Необхідно відмітити, що цими змінами Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» було доповнено новою статтею 211, якою визначено, що доведення до відома населення законів України та інших нормативно-правових актів здійснюється шляхом їх офіційного опублікування відповідно до закону державними друкованими засобами масової інформації

та офіційними друкованими виданнями (офіційними виданнями), висвітлення аудіовізуальними засобами масової інформації, оприлюднення на офіційних веб-сайтах органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також в інший спосіб, визначений законом.

Отже, оприлюднення на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування власних нормативно-правових актів відтепер є їх доведенням до відома населення, що має певні правові

наслідки, а відтак зумовлює приділення постійної уваги питанню актуальності таких актів з огляду на динаміку змін у національному законодавстві.

Цілком логічно, що відтепер органам місцевого самоврядування потрібно буде здійснювати постійний перегляд власних нормативно-правових актів з метою підтримання їх текстів в контрольному стані.

У контексті цього вбачається доречним також і запровадження ведення органами місцевого самоврядування обліку актів законодавства, яким вони керуються у своїй діяльності, а саме: Конституції України, законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, органів виконавчої влади вищого рівня тощо. Таким чином, з урахуванням змін у законодавстві органам та посадовим особам місцевого самоврядування потрібно постійно проводити роботу із перегляду

прийнятих власних актів з метою приведення їх у відповідність із законодавством.

**ВАРТО НАГОЛОСИТИ,
ЩО ДЛЯ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ
ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ НЕОБХІДНІСТЬ
ПРОВЕДЕННЯ ТАКОЇ РОБОТИ
ВЖЕ ВИЗНАЧЕНА,
ЗОКРЕМА ПІДПУНКТОМ 5 ПУНКТУ 10
ЗАГАЛЬНОГО ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЮРИДИЧНУ СЛУЖБУ МІНІСТЕРСТВА,
ІНШОГО ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ,
ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА,
УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ,
ЗАТВЕРДЖЕНОГО ПОСТАНОВОЮ
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ВІД 26.11.2008 р. № 1040.**

Також вдосконалення потребує і робота органів та посадових осіб місцевого самоврядування у частині своєчасного прийняття, внесення змін та доповнень до власних нормативно-правових

актів, адже наше життя постійно змінюється, виникають нові обставини, ситуації тощо, які потребують належного правового регулювання.

У свою чергу, разом із прийняттям чи виданням нових нормативно-правових актів органи місцевого самоврядування мають приймати рішення щодо дії попередніх актів з аналогічних питань, без зволікання відобразити зміни у текстах нормативно-правових актів, до яких ці зміни вносяться, у тому числі в їх електронних версіях, що розміщуються на сайтах.

Таким чином будуть реалізовані не лише повноваження щодо прийняття чи видання органами місцевого самоврядування відповідних актів, а й забезпечена їх відповідність реаліям сьогодення, узгодженість регіональних актів з національним законодавством, а також створені можливості для ефективної правозастосовної практики, а відтак для належного вирішення питань місцевого значення. ■